

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 650
van **WILLY SEGERS**
datum: 10 juni 2015

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Interreg-subsidies - Territoriale onderverdeling

Samen met de drie zuidelijke Nederlandse provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg participeren alle Vlaamse provincies in de nieuwe fase van het Interreg-programma Vlaanderen-Nederland, die loopt tot 2020. Via zulke programma's wordt vanuit de EU interregionale samenwerking financieel gestimuleerd.

De deputatie van de provincie Vlaams-Brabant meldde dat voor de door Europa toegekende subsidies de regel geldt dat de gelden besteed moeten worden in een deelnemende territoriale eenheid die aan een andere aan het programma deelnemende EU-lidstaat grenst, of in een territoriale eenheid die aan zo'n territoriale eenheid grenst. Voor België is de relevante territoriale onderverdeling hier het arrondissement, ingevolge de Europese NUTS 3-onderverdeling.

Dit heeft tot gevolg dat de gelden in de provincies Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen niet besteed mogen worden in respectievelijk de arrondissementen Halle-Vilvoorde en de arrondissementen Veurne en Ieper. Deze arrondissementen dragen via de provincies waar zij deel van uitmaken wel bij in de financiële bijdrage die de provincies moeten storten voor het programmabeheer. De vernoemde arrondissementen dreigen derhalve uit de boot te vallen. Zij dragen mee de kosten, maar kunnen niet van de baten genieten.

Ook op Europees vlak bestaat in deze kwestie een zekere onrechtvaardigheid. Welke territoriale onderverdeling voor NUTS 3 wordt gehanteerd, verschilt immers sterk van land tot land. Ter illustratie: in Frankrijk, een land van 66 miljoen inwoners wordt het departement gehanteerd. Daarvan bestaan er 101 (>600.000 per eenheid). Voor België, met zijn 11 miljoen inwoners, wordt zoals vermeld het arrondissement gebruikt, waarvan er 44 zijn (<260.000 per eenheid). Het lijkt moeilijk verdedigbaar dat in bepaalde, grotere landen de reikwijdte van Interreg-programma's tot veel dieper in het centrum van het land reikt door het gebruik van grotere territoriale omschrijvingen voor NUTS 3. Het lijkt eveneens moeilijk te verdedigen dat kleinere landen - waarbinnen de afstand tot een rijksgrens vanuit eender welke locatie per definitie klein is - hiervan de dupe zijn. Voor zulke landen is interregionale samenwerking voor alle territoriale onderverdelingen van belang.

1. Is het juist dat door de relevante EU-regelgeving drie Vlaamse arrondissementen uit de boot dreigen te vallen voor de nieuwe fase van het Interreg-programma Vlaanderen-Nederland?

2. Erkent de minister dat deze zaak een dubbele onrechtvaardigheid in zich houdt: op Vlaams niveau door de ongelijke verdeling van lusten en lasten en op Europees niveau door de grote verschillen in gehanteerde territoriale onderverdelingen voor NUTS 3 tussen de lidstaten?
3. Overweegt de minister de onrechtvaardigheid op Europees vlak op het bevoegde niveau aan te kaarten en voor een aanpassing van de regels te ijveren?

ANTWOORD

op vraag nr. 650 van 10 juni 2015

van **WILLY SEGERS**

1. Het klopt niet dat de EU-regelgeving tot gevolg heeft dat drie Vlaamse arrondissementen uit de boot dreigen te vallen voor de nieuwe fase van het Interreg-programma Vlaanderen-Nederland. De EU Regelgeving waarnaar u verwijst heeft immers in de eerste plaats betrekking op een methode om te berekenen hoeveel middelen uit het EU Cohesiebeleid een Lidstaat kan ontvangen om in te zetten op INTERREG programma's met buurlanden. Dat zijn er in totaal vier voor Vlaanderen zijnde Gensregio Vlaanderen-Nederland, Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen, Maas-Rijn en 2 Zeeën.

Zoals u correct voorstelt is het inwonersaantal in arrondissementen aan de landsgrenzen de parameter om dergelijk globaal bedrag te bepalen. Vlaanderen (en bij uitbreiding België) is hierbij geografisch of qua reikwijdte van NUTS3 gebieden in het nadeel ten opzichte van grotere buurlanden.

Puur qua inwonersaantallen heeft Vlaanderen als dichtbevolkte regio dan weer het voordeel ten opzichte van sommige grote buurlanden dat deze relatief kleine gebieden ook verhoudingsgewijs veel EFRO middelen opleveren aan Vlaanderen

De mate waarin niet-grensarrondissementen toegang kunnen krijgen tot EFRO middelen uit deze INTERREG programma's is een kwestie die in feite voornamelijk door twee andere elementen beïnvloed wordt.

In de eerste plaats is de samenstelling van een programmagebied bepalend. Dergelijke gebieden worden in onderling overleg opgesteld tussen Lidstaten en andere overheden betrokken bij de uitvoering van een programma. Startpunt voor een gebied zijn minimaal de grensarrondissementen en vervolgens kan er breder gegaan worden. De Europese Commissie heeft vervolgens het laatste woord of een programmagebied aanvaardbaar is of niet.

Uitgangspunt is dat het daarbij om gebieden moet gaan die ook bijzondere nadelen of kansen ondervinden vanwege hun grenspositie aan de – in dit geval – Belgisch-Nederlandse grens.

In de tweede plaats bepalen de EU Verordeningen in welke mate EFRO middelen buiten een programmagebied ingezet kunnen worden. Concreet voorzien deze EU Verordeningen dat tot 20% van de EFRO middelen van een programma buiten een programmagebied ingezet kunnen worden zolang de middelen binnen een EU lidstaat blijven en bijzondere toegevoegde waarde leveren aan een grensoverschrijdend project. Maximaal 10% van de EFRO middelen van een programma kunnen zelfs buiten de EU ingezet worden.

Zowel juridisch als in de praktijk kunnen de aangehaalde arrondissementen dus EFRO middelen ontvangen en deelnemen aan het Gensregio Vlaanderen Nederland programma. Gelet op hun ligging binnen Vlaanderen is het onwaarschijnlijk dat de geciteerde arrondissementen tot de Vlaams-Nederlandse grensregio gerekend zouden kunnen worden door de Europese Commissie

Het programma is hier echter altijd zeer pragmatisch mee omgesprongen en heeft in het verleden steeds de deur opengehouden voor projecten met promotoren uit Halle-Vilvoorde of daarbuiten die projecten in de grensstreek versterkten. Zo is er onder Interreg IV vanuit het project Watersstofregio een waterstoftankstation gerealiseerd bij de hoofdzetel van Colruyt in Halle. De kosten voor de bouw van het waterstoftankstation bij Colruyt zijn gedragen door de partner Waterstofnet vzw. Deze partner had een budget van ongeveer 2,9 miljoen euro voor de bouw van 2 waterstoftankstations (1 in Halle en 1 in Helmond (NL)).

Ook zijn er een zestal projecten waarbij Agentschappen of administraties van de Vlaamse overheid gevestigd te Brussel participeren in projecten voor een waarde van 2.4 MEUR waarvan 1,6 MEUR betoelaagd door het EFRO.

Voor Interreg V zijn in de eerste projectaanmeldingen wederom partners buiten het programmagebied betrokken (waaronder Colruyt).

Er is dus wel onmiskenbaar sprake van investeringen vanuit het programma die ten goede komen aan Halle-Vilvoorde of zones buiten het programmagebied.

2. Ik noteer vooral de verwarring die door de huidige regels gecreëerd wordt en die in het verleden ook al meermaals tot gelijkaardige vragen als deze geleid hebben. Als dusdanig onthoud ik dat de geciteerde regels voor verduidelijking vatbaar zijn en wil ik mij hier ook voor inzetten.

Ik noteer ook dat enige nuance op zijn plaats is in verband met de deelnamevoorwaarden.

Zoals ik eerder heb geargumenteed zijn de spelregels inzake deelname aan Interreg programma's sterk versoepeld en gaan Interreg programma's in Vlaanderen (zoals Grensregio Vlaanderen Nederland) op een heel pragmatische manier met de kwestie om. De vernoemde arrondissementen hoeven net als in het verleden niet uitgesloten te blijven van deelname bij het Grensregio Vlaanderen-Nederland programma.

Verder dienen we ook niet te vergeten dat Vlaanderen in meerdere Interreg programma's participeert (9 in totaal) met vaak aanzienlijke EFRO budgetten ter beschikking. De aangehaalde arrondissementen kunnen dus voluit hun kans wagen in andere Interreg programma's met de wetenschap dat Vlaanderen een mooi palmares kan voorleggen qua slaagkansen en return van EFRO middelen via deze andere Interreg programma's.

Ook de lasten voor de provincie Vlaams-Brabant of de vernoemde arrondissementen verdienen enige nuance: er wordt vooraf geen verplichte cofinanciering opgelegd, noch van gemeenten uit deze regio, noch van de provincie Vlaams-Brabant. Elke entiteit kan vrij bepalen of ze ad hoc cofinanciering levert binnen projecten. De enige lasten voor de provincie Vlaams-Brabant zitten in de beperkte bijdrage aan de technische bijstand, waar men inderdaad een gelijke bijdrage levert als andere Vlaamse provincies. Daartegenover staat dan wel ook een volwaardige stem en deelname aan het monitoring en selectiecomité voor Grensregio Vlaanderen-Nederland. De grootste lasten zijn verder voor Europa en de Vlaamse en Nederlandse overheid. Deze lasten nemen alleen al de helft van de volledige benodigde cofinanciering van de Technische Bijstand voor hun rekening. Ter vergelijking: de vijf Vlaamse provincies samen nemen slechts 12,5% van deze bijdrage voor hun rekening en Vlaams-Brabant slechts 1/5 hiervan.

3. Ik ben een groot voorstander van vereenvoudiging en helderheid op alle niveaus. Als dusdanig zal ik uw punt meenemen zodra de onderhandelingen over het nieuwe Cohesiebeleid opgestart worden.